

افراد خلاق هستند.

دامنه دانش و آگاهی خود، واقع‌بینی، اعتماد به نفس بالا، توجه به زمان و وقت‌شناسی، شجاعت در پذیرش عیوب خود، توانایی تشخیص آنان و قدرت ترک عادت‌های ناپسند، توجه توأم با رؤیا و عمل، رک‌گویی و صراحت بیان، داشتن قدرت جمع‌بندی مسائل و قضایا و نتیجه‌گیری، بیان عقیده خود در جلسات، عدم پافشاری در تحمیل عقاید خود، شوخ‌طبعی، میل به ریسک کردن، پشتکار و تلاش مستمر و داشتن ظرفیت بالا در تحمل نامایمات.

موانع خلاقیت

موانع خلاقیت را می‌توان به سه دسته تقسیم کرد: ۱- موانع فردی ۲- موانع اجتماعی ۳- موانع سازمانی

موانع فردی خلاقیت:

نداشتن اعتماد به نفس و ترس از انتقاد و شکست، تمایل به همگونی و عدم تمرکز ذهنی از مهم‌ترین آن می‌باشد، به‌طور کلی موانع فردی خلاقیت شامل موارد ذیل می‌باشند:

۱- عدم اعتماد به نفس ۲- دل‌سرد شدن ۳- تاکید بر عادت‌های پیشین ۴- محافظه‌کاری ۵- وابستگی و جمود فکری ۶- عدم تمرکز ذهنی ۷- عدم استفاده از ظرفیت مغز ۸- مقاوم نبودن ۹- کم‌رویی ۱۰- عدم انعطاف‌پذیری

تهدیدها

۱- **رکود علمی نیروی انسانی:** منابع انسانی که در واقع زیرساخت آموزش و پرورش هستند، متأثر از وقایع و فراز و نشیب‌های اجتماعی و بعضی باورهای تحمیلی از سوی عوامل بیرونی، دچار نوعی بی‌انگیزگی و به دنبال آن رکود علمی گردیده‌اند که پیامدهای زیان‌بار و مخرب آن علاوه بر خود منبع بر روی محصول نیز اثر گذاشته و محصول آینده را صرفاً با ارزش‌های کمی تربیت نموده و کمتر به کیفیت که در اینجا همان خلاقیت و مهارت‌های لازم است، پرداخته می‌شود.

۲- دیدگاه سنتی مدیران و معلمان
۳- فضای نامناسب ۴- محتوا محوری ۵- ارزش‌گذاری‌های قالبی و کمی ۶- انحراف مسیر ارزش‌یابی مستمر از اهداف تعریف شده

روش‌هایی برای ایجاد خلاقیت در آموزش پرورش معلمان و مدیران:

۱- تدوین و اجرای سیاست‌های انگیزشی و تشویقی برای همکاران
۲- آموزش نیروی انسانی توسط اساتید مجرب در قالب کارگاه‌های تابستانی
۳- طرح موضوع به صورت کاربردی در جلسات شورای معلمان
۴- تشویق معلمان به آزمایش کردن و کاربست روش‌های تازه
۵- ایجاد محیط آزاد و روابط صمیمانه میان معلمان و رهبران رسمی مدارس

یکی از خصوصیات بارز افراد خلاق، آن است که توانایی «نوع دیگر دیدن»، در آنها زنده و فعال است. منظور از «نوع دیگر دیدن» این است که تنها به یک حالت، به یک تعریف و یک تعبیر از رویدادها اکتفا نکرد و از خود پرسید که غیر از این، چه تعبیر دیگری می‌تواند برای این رویداد خاص وجود داشته باشد. تکنیکی وجود دارد که فرایند اخیر را در انسان فعال می‌سازد این تکنیک ساده، پرسیدن یک سؤال از خود، در هنگام مواجهه با مسائل و موضوعات است. این سؤال حرکت‌دهنده در جهت توسعه نگاه انسان، سؤال «دیگه چی؟» است که موتور تفکر خلاق فرد را روشن می‌کند و از این طریق شخص، خود را وادار می‌سازد که به دنبال برداشت‌ها و تعبیر دیگری از موضوع برود و به یک تعبیر، بسنده نکند.

هر چه در مورد یک موضوع، تعداد تکرار این سؤال بیشتر باشد، دستاورد آن بیشتر خواهد بود. این دستاورد، دستیابی به ایده‌های هر چه بیشتر است. البته این امر، اسبابی دارد که از اصلی‌ترین آنها، پرهیز از تعجیل برای به پایان رساندن حل مسئله، است. باید به خود، زمان کافی جهت دستیابی به راه‌حل‌های هر چه بیشتر را داد، حوصله داشت و تمام توان خود را در این راستا به کار گرفت.

اصولاً استعداد خلاق در محیط‌های مطلوب، شکوفا و متبلور می‌شود. بنابراین، یکی از الزامات و روش‌های مهم برای تبلور خلاقیت، ایجاد فضای محرک، مستعد و به‌طور کلی خلاق است. در سازمان‌های آموزشی علاوه بر این که چنین فضایی باید برای معلمان و مدیران مهیا باشد، معلمان نیز باید زمینه لازم و فضای مطلوب را برای دانش‌آموزان فراهم سازند.

یکی دیگر از شیوه‌های مهم و پرجاذبه پرورش خلاقیت و نوآوری،

مشورت است. اساساً یکی از نشانه‌های رشد اجتماعی، مشورت است و بدون تردید افرادی که اهل مشورت هستند، از عقل و فکر بیشتری برخوردار می‌باشند. اسلام نیز انسان را به شورا و مشورت ترغیب نموده و پیامبر اسلام نیز از مشورت به عنوان یک اصل تربیتی استفاده کرده است. در واقع هر قدر مدیران در سازمان‌های آموزشی از دانش و تجربه کافی برخوردار باشند، باز هم مشورت با دیگران، افق‌های تازه‌ای را برای آنها خواهد گشود.

ویژگی‌های افراد خلاق

بنابر تحقیقات و بررسی‌های انجام شده توسط صاحب‌نظران و پژوهشگران، عوامل زیر در بروز خلاقیت مؤثر می‌باشد:

نداشتن تعصب نسبت به تغییر، علاقه به یادگیری و کنجکاو بودن، علاقه به آزمایش و تجربه دائمی، گرایش به کارهای پیچیده، توسعه

